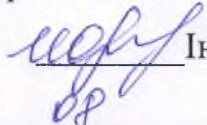

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра соціально-гуманітарних і правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Інна НОВАК
«20» 08 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»

Освітній рівень: третій рівень вищої освіти (доктор філософії)

Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»

Спеціальність: D3 «Менеджмент»

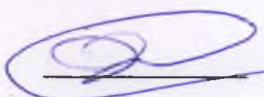
Освітня програма: освітньо-наукова програма «Менеджмент»

Факультет: менеджменту

Умань – 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки» для здобувачів
третього рівня вищої освіти зі спеціальності: D3 «Менеджмент» освітньо-
професійної наукової програми «Менеджмент». Умань, Уманський НУ.
2025. – 23 с.

Розробник: к. і. н., доцент

 Валентин ДОМОРОСЛИЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних і
правових дисциплін

Протокол від «19» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри Людмила МАШКОВСЬКА

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол від «20» 08 2025 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету менеджменту

 Марина ГОМЕНЮК

« 20 » 08 2025 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»	Обов'язкова
Модулів -1	Спеціальність: D3 «Менеджмент»	Рік підготовки
Змістових модулів - 2		1
Загальна кількість годин - 120		Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи аспіранта - 2,5	Освітній рівень: третій рівень вищої освіти Освітньо-наукова програма: «Менеджмент»	1
		Лекції
		20
		Практичні, семінарські
		24 год.
		Самостійна робота
		76 год.
		Вид контролю:
		екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робочу програму навчальної дисципліни «Філософія науки» розроблено на основі освітньо-наукових програм, навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня «доктор філософії» та відповідних нормативних документів.

Метою дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти філософськими основами та методологією наукового пізнання, розуміння сутності та специфіки наукових досліджень, їх структуру, ідеали, норми й цінності.

Предметом дисципліни є закономірності та тенденції наукового пізнання як особливої діяльності щодо виробництва наукових знань, наука як соціальний інститут, наука в системі вищої освіти.

Завдання: – засвоєння теоретичних знань про закономірності та тенденції наукового пізнання;

– освоєння стилю наукового мислення;

– формування вміння використання отриманих знань в наукових дослідженнях за спеціальністю;

– формування науково-методологічного світогляду через вивчення специфіки наукових знань та наукової картини світу.

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Філософія науки»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 2	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	ПРН 1	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
		ПРН 3	Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямках.
		ПРН 4	Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.

		ПРН 5	Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.
		ПРН 6	Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; скласти пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.
		ПРН 8	Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти.
ЗК 4	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.	ПРН 1	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

		ПРН 4	Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.
		ПРН 6	Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.
		ПРН 8	Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Філософія науки», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Філософія науки»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		

	Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей або професійної діяльності.	лекція, семінарське заняття, дискусія, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2	Уміння/навички:		
	Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.	лекція, семінарське заняття, дискусія, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
	Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей.	лекція, семінарське заняття, дискусія, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
3	Комунікація:		
	Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством загалом	лекція, семінарське заняття, дискусія, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна)
4	Відповідальність і автономія		
	Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення	представлення презентацій, підсумковий контроль

	розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.	конкретних задач і ситуацій	
	Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, підсумковий контроль

Таблиця 3.

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Філософія науки»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 1	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.	Лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, , підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 3	Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямках.	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 4	Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання	Лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації,	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна)

	та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.	самонавчання через Moodle	робота, підсумковий контроль
ПРН 5	Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 6	Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; скласти пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.	Лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 8	Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти.	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самостійна	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

		робота з підготовкою рефератів і презентацій	
--	--	---	--

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Наука як специфічна форма теоретичного пізнання світу.

Тема 1. Наука як культурний феномен і соціальний інститут.

Поняття науки. Наука як особливий вид знання. Наука як особливий вид діяльності. Аспекти буття науки: знання, діяльність, соціальний інститут, наука як виробнича сила і як форма суспільної свідомості.

Основні риси філософського знання: узагальнення, світоглядна основа, рефлексія, раціональність і логіка, гуманізм, критичний підхід, практична спрямованість.

Функції філософії у науковому пізнанні (онтологічна, гносеологічна, методологічна, аксіологічна, прогностична).

Феномен науки. Критерії науковості. Проблема класифікації наук - природничі, гуманітарні, технічні.

Тема 2. Виникнення науки та основні етапи її розвитку.

Виникнення та рушійні сили розвитку науки. Періодизація розвитку науки. Класична наука (XVIII-XIX ст.).

Некласична наука (перша половина XX ст.). Постнекласична наука (друга половина XX - початок XXI ст.).

Переднаука давньосхідної культури. Античний стан розвитку науки (Піфагор, Демокріт, Аристотель). Особливості розвитку середньовічної науки. Формування класичної науки у новоєвропейській культурі. Сутність наукової революції XVI-XVII століть. Некласичний етап розвитку науки на межі XIX-XX століть. Основні характеристики сучасної постнекласичної науки.

Позитивізм та пов'язані з ним концепції й теорії у філософії науки XIX-XX століть. Огюст Конт - засновник позитивізму (30-40 роки XIX століття).

Другий позитивізм. Світогляд і світобачення фундаторів емпіріокритицизму. Криза класичної фізики. Основні ідеї Е. Маха та Р. Авенаріуса.

Неопозитивізм. «Львівсько-Варшавська школа», «неогегельянці» та «неокантіанці». «Віденський гурток». «Празьке лінгвістичне коло».

Постпозитивізм (50-70 роки XX століття). Фальсифікаціонізм К. Поппера.

Тема 3. Українська наука: основні етапи становлення.

Становлення вітчизняної духовності й науки. Роль Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха, Нестора-Літописця.

Пізнє Середньовіччя та Бароко - епоха розквіту українських духовно-гуманітарних та природничих наук. «Острозьке коло» під патронатом Василя-Костянтина Острозького. «Слов'яно-греко-латинський Колегіум» під патронатом митрополита Петра Могили. «Чернігівські Афіни» під патронатом гетьмана Івана Мазепи.

Іван Вишенський та Григорій Сковорода як найяскравіші представники культури й науки українського Бароко.

Виникнення та становлення університетів (Львів, Харків, Київ, Одеса, Чернівці). Микола Гоголь і Тарас Шевченко як світові та українські пасіонарії.

Заснування Всеукраїнської Академії Наук. Володимир Вернадський. Сергій Єфремов, Агатангел Кримський.

Вільномислення Руси-України як провідна ознака вітчизняного наукового пізнання дійсності.

Тема 4. Діалектика як методологія наукового пізнання. Соціокультурні аспекти науки.

Методологічне значення основних законів діалектики. Протиріччя – джерело розвитку наукового знання. Синергетика як альтернатива діалектичній, теорія розвитку та зміни наукової парадигми. Логіка наукового мислення. Гносеологічні атрибути обґрунтованості знання. Основи теорії аргументації. Доведення. Спростування.

Тема 5. Структура і динаміка наукового пізнання.

Наукове знання як динамічна складна система. Види пізнання: повсякденне, релігійне, художнє, філософське, наукове. Форми пізнання: чуттєва – відчуття, сприйняття, уявлення; логічна.

Інтуїція як вияв взаємозв'язку чуттєвого й раціонального моментів у пізнанні. Природа та основні етапи інтуїції.

Теоретичне знання: структура, моделі і закони. Науковий факт, проблема, ідея та гіпотеза, закон, концепція, теорія.

Етапи наукового пізнання: ідея, гіпотеза, теорія, істина.

Метод та його ознаки: об'єктивність, відтворюваність, евристичність, необхідність, конкретність. Загальнонаукові підходи та методи дослідження (спостереження, експеримент,

порівняння, опис, вимірювання). Загальнологічні методи й прийоми дослідження (аналіз і синтез, абстрагування, узагальнення, ідеалізація, індукція та дедукція, аналогія, моделювання).

Тема 6 . Наукові традиції і наукові революції.

Типи наукової раціональності. Взаємодія традицій і виникнення нового знання. Наукові революції як перебудова засновків науки. Проблема типології наукових революцій.

Соціокультурні передумови глобальних наукових революцій. Прогностична роль філософського знання. Глобальні революції і типи наукової раціональності.

Філософія історії та світорозуміння.

Тема 7. Наука як атрибут цивілізаційного розвитку.

Традиціоналістський і техногенний типи цивілізаційного розвитку. Особливості наукового пізнання. Наука і філософія. Наука і мистецтво. Наука і повсякденність. Роль науки в сучасній освіті і вихованні.

Базові цінності традиціоналістського та техногенного типу цивілізаційного розвитку. Цінність наукової раціональності. Особливості наукового пізнання.

Змістовий модуль 2. Соціальні виміри науки.

Тема 8. Духовні виміри людського буття. Загальнолюдські цінності.

Духовність – один з інтегруючих елементів суспільства. Роль цінностей у структурі буття особистості. Філософський аспект проблеми походження людини. Походження людини: необхідність чи випадковість? Натуралістична антропософія. Діалектика природи і проблема походження людини. Значення природничих наук. Можливості і межі палеоантропології у поясненні витоків людини. Моральна гіпотеза виникнення людини З.Фрейда. Виникнення людини і становлення символічної діяльності (Е. Кассілер).

Тема 9. Політичні контексти наукового дискурсу.

Альтернативні концепції політичного: антагонізм та плюралізм. Проблеми постдемократії. Влада як джерело опозиційності суспільства до держави. Популізм як криза «політичного», або феномен інфляції публічної влади.

Сутність ідеології, її співвідношення з політикою.

Тема 10. Етика науки.

Передумови морального вибору та моральної відповідальності вченого в процесі дослідження в історичному аспекті та на сучасному етапі розвитку природничих, соціально-гуманітарних та технічних наук.

Ціннісні виміри та проблеми соціальної відповідальності науковця за результати своїх досліджень. Основні принципи етики вченого та їх застосовування під час наукових пошуків.

Ціннісні орієнтири сучасної науки як засобу покращення індивідуального і соціального буття людини.

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Філософія науки						
Змістовий модуль 1. Наука як специфічна форма теоретичного пізнання світу.						
Тема 1. Наука як культурний феномен і соціальний інститут.	12	2	2			8
Тема 2. Виникнення науки та основні етапи її розвитку.	12	2	2			8
Тема 3. Діалектична логіка як методологія наукового пізнання. Соціокультурні аспекти науки.	14	2	4			8
Тема 4. Структура і динаміка наукового пізнання.	14	2	4			8

Тема 5. Наукові традиції і наукові революції.	10		2			8
Тема 6. Наука в культурі сучасної цивілізації.	12	2	2			8
Тема 7. Наука як атрибут цивілізаційного розвитку.	12	2	2			8
Змістовний модуль 2. Соціальні виміри науки.						
Тема 8. Духовні виміри людського буття. Загальнолюдські цінності.	12	2	2			8
Тема 9. Політичні контексти наукового дискурсу.	12	2	2			8
Тема 10. Етика науки.	8	2	2			4
Всього	120	20	24			76

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва тем	Кількість годин
		денна форма
	Змістовий модуль 1. Наука як специфічна форма теоретичного пізнання світу.	
1.	Тема 1. Наука як культурний феномен і соціальний інститут.	2

2.	Тема 2. Виникнення науки та основні етапи її розвитку.	2
3.	Тема 3. Діалектична логіка як методологія наукового пізнання. Соціокультурні аспекти науки.	4
4.	Тема 4. Структура і динаміка наукового пізнання.	4
5.	Тема 5. Наукові традиції і наукові революції.	2
6.	Тема 6. Наука в культурі сучасної цивілізації.	2
7.	Тема 7. Наука як атрибут цивілізаційного розвитку.	2
	Змістовний модуль 2. Соціальні виміри науки.	
6.	Тема 7. Духовні виміри людського буття. Загальнолюдські цінності.	2
7.	Тема 8. Політичні контексти наукового дискурсу.	2
8.	Тема 9. Етика науки. Етика як наука про мораль.	2
	Разом	24

6. Самостійна робота

Орієнтовні есе для самостійної роботи здобувачів наукового ступеня доктор філософії

Формою самостійної роботи є написання есе. Здобувачі вищої освіти мають право самостійно обирати теми есе, попередньо узгоджуючи їх з лектором, або ж обирати одну з визначених програмою тем.

Рекомендації здобувачам до написання есе з курсу «Філософія науки».

Есе - критична, суб'єктивна розповідь або опис, сконцентрований навколо спеціальної наукової проблематики. Це завершена теоретична робота у межах програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, одержаних у процесі лекційних, семінарських занять, самостійної роботи. Есе виконується як підсумкова робота за перший і другий змістовий модуль.

Написання есе вимагає від здобувача вміння творчо працювати з літературними джерелами - виділяти і грамотно узагальнювати актуальний для теми матеріал.

Робота над есе передбачає наступні етапи:

- 1) об'єм – до 10 друкованих аркушів;
- 2) висока унікальність, від 85%;
- 3) власна структура – титульна сторінка, вступ, основна частина, висновок;
- 4) авторська позиція, суб'єктивні судження, власна думка, підкріплені теоретичною основою.

Структура есе:

Назва. Вона повинна точно відображати суть написаного. План не пишеться, відразу переходимо до тексту.

Вступ. Тут необхідно обґрунтувати важливість розгляду обраних автором питань, висунути головну гіпотезу. Гіпотеза це якесь припущення, яке буде підтверджено або спростовано. Якщо ви викладаєте думку певного вченого або групи людей, з якими не згодні, то така гіпотеза спростовується. А ось сформована самостійно ідея, як правило, повинна бути підтверджена. Втім, ви можете показати, що ваше стара думка була помилковою. Якщо есе невелике, то слово «введення» писати не потрібно.

Основна частина. Самостійно написати структуру есе, якщо воно маленьке, нескладно. Новий абзац – і ось вже пишуться тези і аргументація. Великі тексти же краще розбити на частини підзаголовками, виділеними жирним шрифтом. Структура основної частини нагадує ланцюжок з кілець. Спочатку висувається теза, потім пишуться кілька аргументів до неї. Теза доведена, і далі, переходимо до наступного.

Автор самостійно вирішує, скільки тез йому необхідно довести. Кількість же аргументів не повинна бути менше 2-3. Велика кількість перевантажує дослідження, а менша виглядає несерйозно для наукової роботи.

Вимоги до оформлення формат А4, гарнітура Times New Roman (Сут.), розмір шрифту – 14 pt, інтервал полуторний. Розміри полів: верхнього, нижнього, лівого – 20 мм, правого – не менше ніж 10 мм. Вирівнювання – за шириною (ДСТУ 3008-95).

Обидві написані роботи рецензується і попередньо оцінюється рецензентом за загальноприйнятою шкалою оцінок (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). При виставленні загальної оцінки з підсумкового іспиту враховуються оцінка есе. Якісна підготовка есе позитивно позначається на підсумковій успішності за курсом «Філософія науки».

Пропоновані теми есе:

1. Феномен нелінійної науки.
2. Проблема незворотності часу в класичній, некласичній та сучасній фізиці.

3. Проблема скінченності і нескінченності простору і часу в контексті класичних, і сучасних космологічних уявлень.

4. Вплив філософських програм античності на розвиток науки.

5. Проблема демаркації науки та ненауки.

6. Особливості наукової гіпотези та її роль в пізнанні.

7. Філософський смисл уявлень про віртуальну реальність та віртуальні світи.

8. Еволюція наукової картини світу.

9. Наукова картина світу та наукова парадигма.

10. Проблема росту наукового знання як одна із центральних проблем філософії науки.

11. Т. Кун. Структура наукових революцій.

12. Онтологічні проблеми сучасної науки

13. Гносеологічні проблеми сучасної науки.

14. Глобалізація як провідна тенденція розвитку сучасного світу.

15. Сучасна фізична картина світу і її особливості.

16. Суперечливість науково-технічного прогресу і його філософські інтерпретації.

17. Наука і цінності сучасної цивілізації.

18. Проблема наукової раціональності у XX ст.

19. Ціннісні аспекти сучасної техніки.

20. Ідея революції в сучасній науковій картині світу

21. Філософські погляди А. Ейнштейна.

21. Філософські погляди В. Вернадського.

22. Проблема об'єкта і суб'єкта в класичному і сучасному природознавстві.

23. Наукова революція як зміна картини світу.

24. Критичний раціоналізм К. Поппера і його роль у трансформаціях філософії науки.

25. Характеристика техніки в філософській концепції К. Ясперса.

26. Межі зростання людської експансії на природу в концепції А. Печчеї.

27. Сутність концепції колективного несвідомого К. Юнга.

28. Нігілізм Ф. Ніцше.

29. Логічний аналіз мови як засіб вирішення філософських проблем.

30. Проблема природної та штучної мови.

31. Філософія грошей Г. Зіммеля.
32. Вплив інформатизації на розвиток сучасного суспільства.
33. Педагогічні ідеали та виховні принципи Модерну і Постмодерну.
34. Наука як сутнісне явище Нового Часу.
35. Цивілізаційна концепція С. Гантінгтона.
36. Наука у індустріальному та постіндустріальному суспільстві
37. Проблема розвитку в сучасній науці. Концепція глобального еволюціонізму.
38. Філософське розуміння сутності економічних законів.
39. Загальне та особливе в становленні світової економіки.
40. Інновації управлінської діяльності.
41. Концепція економічного лібералізму.
42. Парадокси і наслідки сучасної технологічної революції.
43. Технократичні проекти XXI ст.: трансформації та альтернативи.
44. Інноваційні стратегії розвитку освіти.
45. Людина і наука в інформаційному суспільстві (Д. Белл, Е. Тоффлер).
46. Елітарність як концепт філософії освіти.
47. Трансформації ставлення християнства до науки.
48. Роль інтелігенції в глобальному світі.
49. Репресована свідомість і репресивна цивілізація.
50. Проблема суспільного ідеалу: історія та сучасність.
51. Постмодерн у сучасній культурі та філософії.
52. Основні ідеї фрейдизму та неофрейдизму, їх вплив на духовне життя суспільства у XXXI ст.
53. Соціальні аспекти ринкового господарства.
54. Методологія наукового пізнання.
55. Істина як філософське поняття.
56. Філософські погляди Е. Фрома.
57. «Бунт мас» Х. Ортега-і-Гассет.
58. Антитехнократичні тенденції в сучасній філософії.

7. Методи контролю

Поточний контроль, усне опитування, перевірка рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання, есе, екзамен.

Об'єктом оцінювання знань здобувачів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю і на екзамені. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль. В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння висловлювати власну думку, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань освітньої компоненти.

При перевірці рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання оцінці підлягають: самостійне опрацювання окремих питань теми, написання есе.

Система підсумкового контролю. Формою підсумкового контролю є екзамен.

9. Розподіл балів

			Поточний модульний контроль										ДБ	ПК	Сума
		ЗМ1							ЗМ2						
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МК1	T8	T9	T10	МК2			
Сума балів	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	30	100
Практ.	3	3	3	3	3	3	3		3	3	3				
Зан.															
Сам. Роб.	2	2	2	2	2	2	2		2	2	2				

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового	для заліку

діяльності		проекту (роботи), практики	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Доморослий В.І. Методичні рекомендації для підготовки до практичних (семінарських) занять з дисципліни «Філософія науки» для здобувачів рівня доктор філософії денної форми навчання спеціальності D 3 «Менеджмент». Умань, УНУС. 2024. 22 с.

2. Доморослий В. І. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Філософія науки» для здобувачів рівня доктор філософії денної форми навчання спеціальності. D 3 «Менеджмент». Умань, УНУС. 2024. 38 с.

11. Рекомендована література

Основна

1. Гоян І.М., Матвієнко І.С., Сторожук С.В., Філософія науки: навчальний посібник; за ред. С.В. Сторожук, 4-те видання, виправлене і доповнене. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. 420 с.

2. Дзьобань О. Філософія науки. Київ-Одеса «Фенікс», 2024. 516 с.

3. Добронравова І. С., Сидоренко Л. І., Чуйко В. Л. Філософія науки: підручник; за ред. І. С. Добронравової. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2022. 255 с.

4. Добронравова І. С. Практична філософія науки. Київ, 2023, 280 с.

5. Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 172 с.

6. Ільїн В .В. Україна в парадигмі фінансово-економічних викликів цивілізації. В Цивілізаційний вибір України і соціальний прогрес., Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2017. С. 108-134.

7. Поліщук І. Є., Галіченко М. В. Філософія та методологія науки у контексті сучасної університетської освіти. Перспективи. Соціально-політичний журнал. 2021. № 4. С. 146-152. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Perspekt_2021_4_21.

8. Розман І. І. Філософія і методологія: динаміка розвитку науки. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. 2022. Вип. 1. С. 242-244. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuiured_2022_1_55.
9. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручник Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 364 с.
10. Ханстантінов В.О. Філософія науки: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2020. 188 с.
11. Ченбай Н. А. Трансформації духовної культури особистості в умовах становлення інформаційного суспільства. Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія. 2018. № 1, С. 129-132. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vnau_f_2018_1_32.pdf
12. Штанько В. І. Філософія і методологія сучасної науки. Підручник. Харків, 2020. 177 с.

Допоміжна

1. Білецький І. П. Філософія науки. Харків: ХНЕУ, 2023. 128с.
2. Вернадський В. Про науковий світогляд. Філософія науки. Навчальний посібник. 2-ге вид., виправлене та доповнене у двох частинах. Частина 2. Хрестоматійні матеріали. Івано-Франківськ, 2023. С.279-290.
- 3.Возняк Т. Що є істина? Філософія науки. Навчальний посібник. 2-ге вид., виправлене та доповнене у двох частинах. Частина 2. Хрестоматійні матеріали. Івано-Франківськ, 2023. С.197-202.
4. Дзьобань, О. П. Філософія інформаційних комунікацій : монографія. Харків : Майдан, 2022. 224 с.
5. Кадикало А. М. Аспекти трансформації орієнтирів наукового мислення. Практична філософія. 2020. № 4. С. 134 – 140.
- 6.Макінтайр Л. Постправа. Пер.з анг. Роксоляна Свято. Київ: «ArtHuss», 2021. 208 с.
7. Ніколс Т. Диванні експерти. Як необмежений доступ до інформації робить нас тупішими. Пер з анг. Євгенія Кузнецова. Київ: Наш формат, 2019. 240 с.
8. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки: навч. посіб. Львів : Видво Львівської політехніки, 2019. 184 с.
9. Шашкова Л.О. Наукова комунікація в складних соціальних контекстах: підходи соціальної філософії науки та соціальної епістемології // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. № 1(39). 2024. С. 23-28.
10. Фукуяма Ф. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції. Пер з анг. Роман Корнута. 2-ге вид. Київ: Наш формат, 2019. 576 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека e-reading. URL: <http://www.e-reading.by/bookbytypes.php?type=17>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Національна парламентська бібліотека України <http://www.nplu.org/>
4. Наукова бібліотека УНУС -[Електронний ресурс] Режим доступу <http://libraru.udau.ua/>

13. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Філософія науки» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>).

Здобувачі рівня доктор філософії мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми. Визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті дозволяється для дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. При цьому визнання результатів проводиться у семестрі, який передує семестру, у якому згідно з навчальним планом конкретної освітньої програми передбачено вивчення певної дисципліни.

14. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі навчання з дисципліни «Філософія науки», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету. При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.